

Gävleborgs läns författningssamling

Länsstyrelsen

21FS 2002:22

Utkom från trycket den 15 mars 2002

Länsstyrelsens i Gävleborgs län föreskrifter om Stora Sundsjöbergets naturreservat

Beslutade den 15 oktober 2001.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) området som avgränsats på kartan på sidan 8 som naturreservat.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen även skötselplan för området.

Naturreservatets namn skall vara Stora Sundsjöbergets naturreservat.

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden, att vårda och bevara den värdefulla naturmiljön i området och att tillgodose friluftslivets behov av områden. Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Områdets orördhet bibehålls genom att exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Bibehållande av brand som störningsfaktor i de talldominerade delarna av området.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Naturreservatet är ett större sammanhängande naturskogsområde. I området finns både värdefull granskog och tallskog. Ett stort antal rödlistade arter har hittats i området. Området har mycket höga naturvärden. Om dessa naturvärden ska kunna bevaras kan inte skogsbruk fortsättningsvis bedrivas i området. Även skötselåtgärder såsom bränning kan behöva genomföras för att området ska bibehålla sina naturvärden. Länsstyrelsen bedömer därför att området bör skyddas som naturreservat.

21FS 2002:22

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Stora Sundsjöbergets naturreservat		
Objektnummer:	21-02-096		
Kommun:	Ljusdal		
Registerområde:	Hamra		
Kartor:	Topografisk karta 15E:NO Ekonomisk karta 15E:6I, 7I		
Lägesbeskrivning:	Naturreservatet är beläget ca 7,5 km söder om Tandsjöborg, respektive 5 km väster om Västbacka.		
Centrumkoordinater (Rikets nät, RT 90):	X: 144248 Y: 683515		
Fastigheter och markägare:	Orsa Jordägande Socknemän (Orsa Besparingsskog)		
Areal:	Total areal	667 ha	
	Därav landareal	650 ha	
	Produktiv skogsmark	568 ha	
	Naturskog	472 ha	
	Hygge/ungskog	96 ha	
Naturtyper: (Natura 2000 habitattyper)	Västlig taiga (9010)	472 ha	
	Öppna svagt välvda mossar, mm (7140)	45 ha	
	Dystrofa sjöar och småvatten (3160)	17 ha	
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen		

Föreskrifter för naturreservatet

För att säkerställa syftet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen.

21FS 2002:22

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver vad som eljest gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. uppföra byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,
2. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,
3. bedriva vattenföretag, som tex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,
4. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämna, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
5. avverka skog, utföra annan skogsvårdsåtgärd eller ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle
6. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen,
7. plantera in eller sätta ut för trakten främmande växt- eller djurart,
8. sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller liknande,
9. anordna idrottstävling eller motortävling,
10. bedriva militär övningsverksamhet.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att genomföra normalt underhåll för vägen längs Sundsjön.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelse för fastighetsägaren och/eller annan sakägare att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning av informationstavlor.
3. Anläggning och underhåll av anläggningar enligt fastställd skötselplan.
4. Undersökning och dokumentation av mark, vegetation och djurliv.
5. Uppföljning av kvalitetsmål och skötsel mål.

21FS 2002:22

6. Naturvårdsbränning enligt fastställd skötselplan.

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Utöver vad som eljest gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är upplåten för allmänhetens motortrafik. Undantag gäller för uttransport av större vilt från området vid jakt,
2. elda under perioden 1/5-15/9,
3. skada eller bortföra rödlistade växter och djur,
4. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla insekter eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
5. ta ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, eller göra annan åverkan på levande eller döda träd och växter,
6. plocka eller samla in växter eller växtdelar. Bär och matsvampplockning är dock tillåten,
7. medföra hund som inte är kopplad eller annat okopplat husdjur. Undantag gäller för hund vid den jakt som får bedrivas i naturreservatet,
8. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
9. skada fast föremål eller ytbildning såsom att omlagra eller bortföra sten,
10. rida eller cykla i terrängen,
11. på ett störande sätt använda inspelat ljud, eller använda sådant för att locka fåglar eller andra djur.

D. Bestämmelser om vården och förvaltningen av naturreservatet enligt förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

1. I skötselplanen anges målen med reservatet och skall ligga till grund för dess vård skötsel.
2. Länsstyrelsen skall vara naturvårdsförvaltare.
3. Naturreservatet skall utmärkas genom förvaltarens försorg enligt svensk standard 03 15 22 och Naturvårdsverkets anvisningar.

Ärendets handläggning

I samband med inventeringar i Orsa Finnmark under sommaren och hösten 2000 upptäcktes ett större sammanhängande område med naturskog vid och i anslutning till Stora Sundsjöberget. Länsstyrelsen bedömde att området borde skyddas som naturreservat och förhandlingar om ersättning fördes under hösten 2000 med markägaren.

Länsstyrelsen remitterade ett förslag till beslut den 15 maj 2001. Nedanstående synpunkter på remissen har inkommit.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) tillstyrker i sitt remissvar den 20 juni bildandet av naturreservatet. SGU framför dock att området ligger inom ett område som domineras av porfyrisk vulkanit, en bergart med utmärkta mekaniska egenskaper som kan användas som ballastmaterial. Närheten till inlandsbanan gör att ekonomiska förutsättningar finns för att utnyttja materialet. Eftersom området med denna vulkanit är stort anser dock SGU att naturreservatet kan inrättas men att Länsstyrelsen fortsättningsvis bör väga in ett motstående exploateringsintresse.

Ljusdals kommun, Skogsvårdsstyrelsen och Naturvårdsverket tillstyrker bildandet av naturreservatet.

Markägaren, Orsa Besparingsskog, tillstyrker förslaget till naturreservat men påpekar att det finns oklarheter rörande vägunderhåll för vägen längs Sundsjön och även vad gäller skötseln av området mellan vägen och sjön.

Beskrivning av naturreservatet

Naturreservatet är varierat vad avser naturtyper, och domineras av bergen Stora Sundsjöberget och Låhilmmsknoppen. Området är beläget i Orsa Finnmark, ca 7,5 km söder om Tandsjöborg.

Den bergart som dominerar i naturreservatet är en porfyrisk dalavulkanit (Bredvadstyp), men även mindre områden med diabas och syenitporfyr förekommer.

Området domineras av naturskogsartad tallskog, men de rikare och fuktigare partierna är grandominerade. Skogen är till större delen opåverkad av modernt skogsbruk och är därför gammal och olikåldrig. I området finns även några mindre sjöar, tjärnar och myrar. I området har 13 rödlistade arter (svampar, lavar samt en insekt) samt ytterligare 12 signalarter enligt Skogsstyrelsens lista för nyckelbiotopsinventering hittats. Bland intressanta arter kan nämnas reliktböck, vedbasdynlav, lappticka, laxgröppa, rosenticka, och de mycket sällsynta ulltickeporing och kristallticka.

Storleken samt att området består huvudsakligen av naturskog opåverkad av modernt skogsbruk ger det ett mycket högt naturvärde. Det aktuella området ligger även i en av Naturvårdsverket utpekad ekologiskt rik trakt, Orsa Finnmark. Området ligger i närheten av naturreservaten Stora Korpmäki och Flarksjöberget samt de oskyddade värdefulla naturskogarna vid Digerberget och Harjamäki, vilket ytterligare stärker möjligheten att bibehålla den biologiska mångfalden i trakten.

21FS 2002:22

Om områdets höga naturvärden skall kunna bevaras måste området undantas från skogsbruk och andra arbetsföretag. Länsstyrelsen bedömer därför att det är motiverat att skydda området som naturreservat.

Området upptäcktes i samband med inventeringar under sommaren 2000 och finns därför inte dokumenterat tidigare. En sammanställning av områdets naturvärden från ovanstående inventering har sammanställts och finns på Länsstyrelsen.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Detta är därför enligt Länsstyrelsens uppfattning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Naturreservatet ingår i område av riksintresse för friluftslivet, FX 1 Orsa Finnmark. Länsstyrelsen bedömer att det ligger i linje med riksintresset att skydda detta område som även är väl lämpat för friluftsliv.

Länsstyrelsen bedömer att den jakt och det fiske som bedrivs i naturreservatet idag inte påverkar syftet med naturreservatet negativt och därför även fortsättningsvis kan bedrivas. Fisket sköts enligt fiskeplan för Orsa besparingskog.

Naturreservatet omfattar det område som avgränsas på bifogad beslutskarta. Föreskrifterna ställer därför inga krav på det skogsbruk som bedrivs utanför naturreservatet.

Tältning förbjuds normalt i naturreservat om negativa effekter kan misstänkas. I detta naturreservat bedömer Länsstyrelsen att antalet tältande kommer att bli litet och följaktligen få liten negativ påverkan. Möjlighet till tältning kan också stimulera till utökat friluftsliv vilket Länsstyrelsen bedömer som positivt. Om det skulle bli så att friluftsliv i framtiden skulle bedrivas i större organiserad skala, med till exempel tältning, så att negativa effekter uppstår kan Länsstyrelsen komma att komplettera föreskrifterna.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna dels för allmänheten och dels för berörda fastighets- och sakägare. Länsstyrelsen bedömer vidare att föreskrifterna är ändamålsenliga med hänsyn till reservatets syfte.

Enligt kommunens översiktsplan ingår naturreservatet i skogsbruksområde. Naturreservatet berör endast en mindre del av skogsbruksområdet i kommunen.

21FS 2002:22

Länsstyrelsen bedömer därför att naturreservatet inte motverkar intentionerna i översiktsplanen.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Länsstyrelsen skall bedriva tillsyn över reservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Enligt 29 kap. 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom området i stort skall lämnas till fri utveckling skall vindfällena och stormskadad skog lämnas. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen är efter reservatsbildningen statens ansvar.

Detta beslut kan överklagas genom en skrivelse till Miljödomstolen, som skall ha kommit in till **Länsstyrelsen** senast den 5 april 2002.

Denna föreskrift träder i kraft den 12 april 2002

På Länsstyrelsens vägnar

LARS ERIC ERICSSON

Stefan Henriksson